

WPROWADZENIE

W 2009 r. Polskie Towarzystwo Mariologiczne obchodzi jubileusz 10-lecia swojego istnienia. Z tej racji zarząd PTM postanowił, aby coroczne sympozjum mariologiczne Towarzystwa połączyć ze świętowaniem tej skromnej rocznicy. Miejszem sympozjum i świętowania stało się sanktuarium Matki Bożej Ostrobramskiej w Skarżysku-Kamiennej, obchodzące w tymże roku 20. rocznicę swojego powstania. Ponadto zarząd Towarzystwa skierował na ręce Księdza Biskupa Jana Zająca – przewodniczącego Zespołu Konferencji Episkopatu Polski ds. Sanktuariów i kustosza sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Krakowie Łagiewnikach zaproszenie, aby w spotkaniu tym wzięli udział kustosze polskich sanktuariów. Tematyka, jaka została wybrana za przedmiot obrad, to „Droga piękna w mariologii i kulcie maryjnym”.

Sympozjum mariologiczne zorganizowane przez PTM i spotkanie kustoszy polskich sanktuariów odbyło się w dniach 11 i 12 września 2009 r. Stało się ono miejscem nie tylko modlitwy i refleksji teologicznej, ale także braterskiego spotkania, a przede wszystkim bardzo owocnej wymiany poglądów i doświadczeń między teologami a duszpasterzami: było spotkaniem teorii z praktyką codziennego duszpasterzowania. Jak zgodnie podkreślali uczestnicy sympozjum, spotkanie takie było przydatne „obu stronom”. Teologom przypomniało, że ich posługa musi być skierowana do konkretnych ludzi, a duszpasterzom przywołało biblijno-teologiczne korzenie ich posługi.

W pierwszej części sympozjum został uhonorowany pierwszy przewodniczący i organizator Polskiego Towarzystwa Mariologicznego – ks. prałat dr Teofil Siudy. Została mu wręczona księga pamiątkowa pt. *W służbie Bogarodzicy*, w której Polskie Towarzystwo Mariologiczne oraz przedstawiciele innych europejskich towarzystw mariologicznych wyrazili radość z faktu 10-letniej działalności PTM oraz podkreślili wdzięczność za pracę i zaangażowanie jego pierwszego przewodniczącego.

Drugą część sympozjum stanowiła debata nad drogą piękna w mariologii. Już papież Paweł VI zauważył w 1975 r., że w mariologii „można podążać dwiema drogami. Droga prawdy (*via veritatis*), to znaczy droga refleksji historyczno-biblijno-teologicznej, dotycząca przedstawiania Maryi w tajemnicy Chrystusa i Kościoła, jest drogą uczonych [...]. Jest ona oczywiście konieczna, gdyż dzięki niej następuje rozwój doktryny maryjnej. Istnieje jednak obok niej inna droga, przystępna dla wszystkich, również dla ludzi prostych: to droga piękna (*via pulchritudinis*), do której prowadzi nas doktryna tajemnicza i wspaniała [...]. Rzeczywiście, Maryja jest cała piękna (*tota pulchra*), zwierciadłem bez skazy (*speculum sine macula*), jest najwyższym ideałem doskonałości, który artyści wszystkich epok usiłowali przedstawić w swoich dziełach, jest «Niewiastą obleczoną w słońce» (Ap 12), w której najczystsze promienie ludzkiego piękna stykają się z przekraczającymi je jakkolwiek dostępnymi: promieniami piękna nadprzyrodzonego”¹.

O konieczności poznawania Maryi na drodze piękna przypomniał także dokument Papieskiej Międzynarodowej Akademii Maryjnej zatytułowany *Matka Pana. Pamięć – obecność – nadzieja* z 2000 r., ucząc, że droga piękna jest „narzędziem poszukiwań teologicznych”, a relacja między teologią a estetyką jest bardzo ważnym elementem w odkrywaniu oblicza Matki Pana i w kulcie maryjnym².

Drogę piękna w mariologii przybliżyli uczestnikom sympozjum wybitni znawcy tego zagadnienia, ukazując zarówno znaczenie tej drogi w teologii (ks. prof. Janusz Królikowski) i mariologii (ks. dr Teofil Siudy), jak też ukazując sposoby przedstawiania Najświętszej Maryi Panny przez różne dziedziny ludzkiej sztuki, takie jak: sztuki plastyczne (prof. Karol Klauza, dr Zofia Bator), plakat (o. prof. Szczepan Zachariasz Jabłoński), literatura (dr Anna Gąsior) i sztuka filmowa (ks. prof. Marek Lis).

Wyrażamy wdzięczność wszystkim prelegentom, organizatorom oraz uczestnikom tego sympozjum, na czele z Księżmi Biskupami Edwardem Materskim i Janem Zającem oraz panem prezydentem miasta Skarżysko-Kamienna – Romanem Wojcieszkiem.

Ufamy, że poniższa publikacja zawierająca materiały z sympozjum mariologicznego PTM i spotkania kustoszów polskich sanktuariów uwrażliwi i otworzy czytelników na nowo na ideał ludzkiego piękna, jakim jest Najświętsza Maryja Panna Niepokalana – Matka Miłosierdzia, a także pomoże szukać nowych form mówienia współczesnemu człowiekowi o Bogu i Maryi w kategoriach piękna.

Do książki zostaje dołączona płyta DVD, która jest uzupełnieniem dwóch referatów i zawiera pokaz współczesnych graffiti o tematyce religijnej (uzupeł-

¹ AAS 67 (1975), s. 338.

² Por. „*Salvatoris Mater*” 4 (2003) nr 3, s. 337.

nienie referatu p. prof. Karola Klauzy) oraz prezentację jasnogórskich plakatów pielgrzymkowych (uzupełnienie referatu o. Szczepana Zachariasza Jabłońskiego OSPPE).

Niech ta publikacja będzie skromnym hołdem oddanym przez Polskie Towarzystwo Mariologiczne Tej, która jest cała piękna (*tota pulchra*) i w której nie ma żadnej zmaży.

***o. prof. UKSW dr hab. Grzegorz M. Bartosik OFMConv
przewodniczący Polskiego Towarzystwa Mariologicznego***

***ks. mgr lic. Jerzy Karbownik
kustosz Sanktuarium Matki Bożej Ostrobramskiej w Skarżysku-Kamiennej***